

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

TRENQUEM EL SILENCI

PLATAFORMA UNITÀRIA CONTRA LES VIOLÈNCIES DE GÈNERE

PROJECTE DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA A LES AMPAS,
CENTRES EDUCATIUS I DE LLEURE DE CATALUNYA

Barcelona, març 2011

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

ANTECEDENTS

L'any 2007 es va dur a terme un projecte pilot sorgit al Consell de Dones de Sant Martí que van apostar per treballar multidisciplinàriament amb altres institucions, serveis i professionals (Centre de Recursos Pedagògics, Serveis Personals, Punt d'Informació i Atenció a les Dones, Plataforma Unitària contra les violències de gènere, Espais per la Igualtat i l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona), per elaborar un projecte compartit i coordinat.

Algunes de les conclusions del treball:

- Necessitat de canvi. Una realitat, la falta de compromís pel canvi.
- Nova orientació per la prevenció als centres educatius. Els tallers de sensibilització són una prioritat per les persones adultes responsables de l'educació i socialització de noies i nois, segons els estudis sobre prevenció de la violència de gènere.
- Cal formació específica per al personal docent per evitar inseguretats i resistències.
- Importància del paper dels i les educadores de Serveis Socials en la detecció de situacions.
- Els recursos de sensibilització disponibles són insuficients, desconeguts i no és fàcil adequar-los a les necessitats.
- És necessari identificar els elements que cal qüestionar per afavorir canvis que conflueixin cap a unes relacions més igualitàries i justes entre ambdós sexes.
- Els canvis de rols assignats
- Els estereotips
- Proposar una metodologia més integral per actuar en aquests sectors de població.
- Dissenyar materials adequats per a cada etapa educativa.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

- La prevenció de les relacions abusives ha de formar part del Projecte Educatiu de Centre, el Projecte Curricular i el Pla Anual de Centre
- Cal mantenir, de manera periòdica, la revisió i actualització de la Guia de Recursos.

Aquestes conclusions ens varen animar a continuar en el projecte per fer-lo extensiu a Catalunya, en torn a la comunitat educativa, AMPA's i professorat.

JUSTIFICACIÓ

Cada any hi ha més de mig milió d'agressions a dones de totes les edats. Un 18,3% de les dones treballadores han patit alguna vegada una agressió d'assetjament sexual.

Als EUA, les noies de 16 a 24 anys són les que pateixen més assalts sexuals i més violència en les seves relacions. A Espanya, al 2000, l'augment de la violència de gènere entre la població juvenil va ser més gran en la franja dels 18 als 24 (en un 14.9%) seguida de la franja dels 25-29 (en 10.2%).

Dades a tenir en compte:

- A l'estat espanyol, la xifra de dones mortes com a conseqüència d'aquests tipus de violència assoleix una mitja anual propera a les 100 víctimes, a més de 400 suïcidis anuals de dones produïts per quadres de maltractament a la llar.
- Una de cada quatre dones ha patit una agressió masclista d'especial gravetat al llarg de la seva vida. L'any 2009 aquests fets van afectar al 1,4% de les dones residents a Catalunya de entre 18 i 70 anys, el que suposa que més de 36.000 dones han patit agressions masclistes de especial gravetat l'any passat.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

- Analitzant els homicidis a Espanya entre l'any 2003 i 2009, segons la edat de les víctimes, veiem que el major número de víctimes està entre els 21 i als 50 anys. Hauríem de reconèixer que alguna cosa està fallant quan veiem com la violència de gènere s'està transmeten a les noves generacions.
- L'any 2009 un 10% de les dones assassinades, en total 5, tenien entre 18 i 20 anys. Respecte a la violència registrada en parelles joves, detectem un diagnòstic erroni per part de les teories d'un canvi de mentalitat en les noves generacions.
- Segons un informe de la Comisión para la Investigación del Maltrato a las Mujeres, un 75% dels nois joves no relacionen la manca d' amor amb el maltractament i el 80% de les noies joves pensen que es pot exercir violència a algú a qui s'estima.
- Un 32.1% dels nois i un 14% de les noies consideren normal que un noi obligui a la seva parella a mantenir relacions sexuals i entre un 15% i un 25% de les noies pensen que sols aconseguiran la felicitat, la seguretat i la protecció si estan en parella.

Les dades esmentades posen de manifest que les estructures de poder entre dones i homes, malgrat els canvis dels darrers anys, segueixin reproduint models de relació masculistes. Encara ens queda molt per fer si realment volem construir unes relacions de parella igualitàries basades en el diàleg, el respecte i la tolerància. I això passa per proporcionar a la nostra joventut una educació no sexista que comporti una veritable modificació en l'esquema violent naturalitzat i profundament instaurat en les arrels de la nostra societat i basat en l'estructura de poder i supremacia en les relacions de l'home sobre la dona.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

Com senyalen expertes en educació, guanyem molt coeducant a les escoles des de la identitat de gènere. Des de la necessitat de comprendre les diferències reals entre nenes i nens. Més enllà de una escola mixta, una escola on la igualtat no es redueix a tractar a tothom igual, sinó de forma diferenciada per analitzar cada rol social de gènere i així desmitificar-los i superar-los.

Des de la prevenció i des de l'educació podem lluitar contra aquesta xacra social, canviant els paràmetres i estructura de la societat patriarcal que fa possible aquesta violència.

En els darrers anys, alguns dels estudis sobre violència de gènere s'han centrat en treballar el tema amb població adolescent, el que està desvetllant una realitat força preocupant en la qual es destaca la presència de violència en les relacions sentimentals que mantenen els i les adolescents.

La violència de gènere està augmentant entre la gent jove, independentment del seu nivell d'estudis i/o classe social. Per exemple, un estudi recent a 31 universitats de diferents països industrialitzats va trobar que un 29% d'estudiants universitaris havia comès o rebut agressions durant els 12 darrers mesos i un 9,4% d'aquestes eren físiques greus. Aquests i altres estudis fan que pensem que cal incidir en la prevenció entre adolescents i també en l'etapa de construcció de la identitat i de socialització, entre les nenes i nens de primària, tan en la formació reglada com en l'àmbit del lleure.

FINALITAT

Per tant i partint del caràcter social i estructural en què es basa la violència de gènere, s'ha de treballar per la seva eliminació des de la base de l'educació i la socialització preventiva, desmitificant els paràmetres d'èxit i d'atractiu que segueixen les pautes de masculinitat hegemònica i de coerció de la llibertat de les dones. Es per això que la coeducació és bàsica a l'hora de treballar en aquests temes. L'experiència dels centres on ja s'han fet bones pràctiques coeducatives, demostra que el treballar la identitat de gènere pot començar a canviar aquesta masculinitat tradicional que tan incrustada està en la nostra societat, donant un referent per caminar cap unes relacions igualitàries.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

La Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere considera primordial dur a terme una tasca preventiva i de conscienciació als tres nivells de col·lectius implicats: famílies, mestres (com agents socialitzadors i transmissors de valors) i l'alumnat dels centres educatius de Catalunya, reunint-se amb ells per veure quines són les seves necessitats i demandes, com viuen ells el tema de la violència de gènere per tal de que s'impliquin en el projecte i poder fer un treball conjunt de prevenció, doncs considerem que quan més aviat comencem a actuar més fàcil és que deixin de veure les conductes masclistes i la violència com quelcom natural.

El treball amb les AMPAS és molt important ja que tenim constància de que hi ha pares i mares que volen tenir informació sobre la problemàtica de la violència de gènere per tal d'educar en la prevenció, saber detectar-la i com poder actuar, a més d'estar assabentats dels recursos públics existents.

Així mateix en l'àmbit de l'educació en el lleure, en col·lectius com esplais o esportius, s'ha de treballar impulsant aquest enfocament coeducatiu i oferint els tallers i xerrades per Trencar el silenci. Sovint la formació dels professionals del lleure passa per alt aquests aspectes de la violència contra les dones, quan la nostra joventut ocupa un espai important de la seva vida en aquest sector.

La Plataforma constituïda fa nou anys amb l'objectiu de sensibilitzar i fer prevenció contra la violència a les dones, aplega 98 entitats i com a societat civil i associativa, considera que és una qüestió de tota la comunitat arribar a un compromís per eradicar-la.

Des dels barris, des de la comunitat educativa entesa com un conjunt entre educació **familiar, lúdica, i reglada**, volem incidir en que tothom conegui el perquè d'aquesta violència i com acabar amb ella. S'estan duen a terme polítiques públiques en aquest sentit, que donen eines, com les lleis aprovades al Parlament de l'Estat i al de Catalunya, però fa falta que es faci seguiment del seu desplegament pel que fa a la prevenció i aquest és un aspecte important del projecte.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

POBLACIÓ A QUI S'ADREÇA

A les Associacions de Mares i Pares (AMPAS), a tots els centres educatius (famílies, professorat i alumnat), a les entitats del lleure per adolescents, de Catalunya.

VALORS I PRINCIPIS

1. Lluitar contra la desigualtat de gènere i els estereotips sexistes.
2. Promoure la reflexió sobre les identitats de gènere.
3. Contribuir a fomentar la coeducació, en tots els àmbits educatius, tant formals com informals, com a forma de treball, com a forma específica d'incidir en la identitat de gènere, en la formació de les noves generacions.
4. Col·laborar en la formació d'una infantesa i joventut lliure i responsable, on la violència no sigui un atractiu sinó que en fomentem el rebuig
5. Mostrar la nostra posició ferma sempre a favor de les víctimes i de les persones i col·lectius que les recolzen, i en contra dels maltractadors.

OBJECTIUS GENERALS

- Treballar en xarxa l'educació en valors d'una societat lliure de violència de gènere, l'educació afectiva-emocional per tal de poder establir relacions satisfactòries basades en la igualtat i el respecte i no en la dependència
- Aconseguir una implicació real de la comunitat educativa (equip docent, famílies i alumnat) en la prevenció de la violència masclista i les seves conseqüències.
- Fomentar entre les institucions educatives de lleure, la formació del personal i la sensibilització dintre del col·lectiu.
- Treballar el significat de la coeducació, no reduint-la a l'educació mixta, ni dirigint les accions únicament a les noies, sinó incorporant accions específiques per transformar també els estereotips masculins.
- Actuar des de la prevenció.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a

08001 Barcelona

telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org

web: www.violenciadeaenere.org

- Col·laborar amb les diferents institucions i entitats (Consells de Dones, PIADs, Consorci d'Educació, Centres de Recursos Pedagògics, Institut Català de les Dones) per tal d'implementar estratègies conjuntes contra la Violència de Gènere.
- Desvetllar les creences i els estereotips culturals que sustenten la violència vers les dones i que es continuen transmetent a les noves generacions.
- Posar de manifest la necessitat d'eines de prevenció educatives i socialitzadores que aturin les violències de gènere.
- Implicar a les AMPAS en el projecte contra les violències masclistes perquè elles mateixes també siguin agents socialitzadors i educatius.
- Oferir la informació tant a les AMPAS com al personal docent, i personal del lleure, sobre els recursos ja existents per treballar la prevenció de les violències masclistes a les aules i centres d'esbarjo o esportius.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Promoure el treball en xarxa de les diferents entitats i organismes que tenen entre els seus objectius l'eradicació de les violències masclistes.
- Elaborar el projecte d'informació i sensibilització per treballar amb la comunitat educativa de Catalunya.
- Desenvolupar la cultura de la no violència en les diferents relacions (parella, entre iguals, etc.)
- Descobrir els lligams existents entre les creences sexistes i la violència de gènere.
- Comprendre la complexitat de les causes que originen les violències.
- Qüestionar els estereotips i prejudicis que prevalen.
- Dissenyar conjuntament models de relació igualitaris en base a la deconstrucció de les identitats de gènere extremadament polaritzades.
- Treballar l'educació afectiva i emocional.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

METODOLOGIA

Sovint la població en general li costa arribar als recursos existents o a coordinar la demanda dels que no hi ha. Per això volem fer de pont per informar i explicar totes les possibles mesures, tallers, xerrades, accions de prevenció de la violència contra les dones i a la vegada tenir força i arguments per exigir els que facin falta.

Farem un recull de tots els recursos que hi ha en les associacions de la Plataforma en primera instància i arreu en altres entitats, per incentivar a que aquests col·lectius els utilitzin en la seva activitat educativa quotidiana.

Donada la diversitat d'entitats i d'organitzacions que participen en aquest projecte, i les diferents metodologies que utilitzen cadascuna d'elles, queden resumides així:

- Xerrades: informatives, de sensibilització
- Tallers: participatius
- Fòrums: participatius
- Treball en xarxa: reunions de l'equip coordinador amb les entitats que hi participen.

La utilització de cadascuna de les metodologies dependrà de la demanda, de les possibilitats i de l'entitat que realitzi l'activitat.

RECURSOS I CAPACITATS

Recursos humans dels responsables del Projecte:

El Projecte "Trenquem el silenci" compta amb el treball, coneixements i experiències de persones de diferents col·lectius amb un ampli bagatge en relació al fenomen de les violències masclistes.

La Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere sol·licitarà el suport d'institucions públiques i del teixit social de cada districte perquè s'impliquin en el Projecte **Trenquem el Silenci**.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

Recursos humans de la Comunitat Educativa:

Personal docent dels centres educatius, de lleure i de les AMPAS implicats en el Projecte.

Recursos funcionals:

La Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere necessitarà de la implicació dels Centres Cívics, dels centres educatius i de les AMPAS per tal de tenir un espai on fer les xerrades informatives i les posteriors activitats que sol·licitin els centres educatius o de lleure.

Recursos Materials:

Material fungible, suport informàtic, maletes pedagògiques, catàleg i material audiovisual.

RESULTATS ESPERATS

- Augment de la demanda d'activitats de prevenció de violència masclista, entre el col·lectiu dels centres educatius i centres de lleure, cosa que esperem sigui més fàcil gràcies al catàleg que hem editat i que fa més visibles les opcions en funció del que necessita cada centre.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

PLA DE COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Per donar a conèixer el projecte, tenim previstes diverses accions durant l'any:

- A través de la xarxa, es publicitarà a la nostra web, així com en d'altres de les entitats col·laboradores i en blocs i xarxes socials.
- Es faran enviaments periòdics de correu electrònic a les llistes que disposa la Plataforma: centres educatius, entitats, teixit associatiu, altres.
- Repartir díptics informatius, per difondre entre els centres educatius, al teixit associatiu dels barris i a totes les entitats i institucions que donen suport al projecte.
- Realitzar un concert solidari per tal de donar a conèixer el projecte a públic al que normalment no arribem.

FASES DEL PROJECTE (PLANIFICACIÓ, EXECUCIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ)

FASE 1. PLANIFICACIÓ (gener - març 2011)

- Reformulació del projecte respecte l'any 2010
- Calendarització de les accions
- Acords amb les diferents entitats promotores del projecte.
- Des de cada àmbit local (barris) trobar els contactes per arribar a les diferents parts de la població diana.
- Recollir informació: actualitzar les fitxes de les activitats i proposades per les entitats que integren la Plataforma.
- Recerca d'altres recursos que s'ofereixen a la ciutat (públics i privats)
- Contactar amb els centres i ofertar les sessions informatives sobre el projecte, a càrrec de la Plataforma. Ofertar les activitats que realitzen les entitats que constitueixen la Plataforma.

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1^a
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

FASE 2. EXECUCIÓ (abril – desembre 2011)

- Desenvolupament de les sessions informatives i de les activitats escollides pels centres.
- Coordinació de les demandes per part de la Plataforma.
- Difusió del projecte, segons el pla previst

FASE 3. AVALUACIÓ (desembre 2011)

- Difusió dels resultats a les entitats participants, i a la resta de teixit associatiu de la ciutat, així com a les institucions.
- Valoració dels resultats de les activitats concretes que s'hagin dut a terme, a través de qüestionaris específics que s'hauran realitzat als i les joves participants, al professorat, als professionals del lleure i a les AMPA's.
- Avaluació de la consecució dels objectius.

Plataforma unitària contra les violències de gènere

Barcelona, març 2011

Plataforma unitària contra les violències de gènere
c/ Junta de Comerç, 17 entresol 1ª
08001 Barcelona
telf: 627398316 mail: prouviolencia@pangea.org
web: www.violenciadeaenere.org

RESUM PROJECTE

TÍTOL: Trenquem el Silenci

AUTORS/ES: Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere.

Amb la col.laboració de les següents entitats que ofereixen els tallers del nostre catàleg:

Grup de dones de CREA, Ni bella ni bèstia, Homes en diàleg, Psicoart, Begoña serra, Dones de blanc, Dones de vol, El Safareig, Impacta teatre, Avalot-UGT de Catalunya, ABD, Associació Hèlia, Associació Sakura-onna, Associació Candela

Hem proposat de formar part del projecte a altres institucions com:

Els Consells de Dones

La FAPAC

El Consorci d'Educació

Els Punts d'Informació i Atenció a les Dones

Institut Català de les Dones

(IMEB) Institut Municipal d'Educació de Barcelona a través del PEC (Projecte Educatiu Ciutat)

LA TEMÀTICA: Projecte de prevenció de la violència masclista.

LA POBLACIÓ A QUI S'ADREÇA: A les Associacions de Mares i Pares (AMPAS), a tots els centres educatius (famílies, professorat i alumnat), a les entitats del lleure per adolescents, de Catalunya.

ELS OBJECTIUS: 1.-Promoure el treball en xarxa de les diferents entitats i organismes que tenen entre els seus objectius l'eradicació de les violències de gènere. 2.-Implicar a les AMPAS en el projecte contra les violències masclistes. 3.-Sensibilitzar a la comunitat educativa, en relació a l'extensió de la violència masclista i les seves conseqüències.4.-Fomentar entre les institucions educatives de lleure, la formació del personal i la sensibilització dintre del col·lectiu.

5.-Aconseguir una implicació real de la comunitat educativa (equip docent, famílies i alumnat) en la prevenció de la violència masclista, amb accions directes en els tres col·lectius. 6.-Desvetllar les creences i els estereotips culturals que sustenten la violència vers les dones i que es continuen transmetent a les noves generacions. 7.-Donar a conèixer els resultats dels estudis sobre prevenció de la violència de gènere als centres educatius. 8.- Fomentar la coeducació en tots els àmbits educatius i de lleure.

ACCIONS PRINCIPALS:

Realitzar tallers, xerrades, video-fòrums, etc. a partir del catàleg que hem elaborat de tots els recursos i eines que ofereixen les entitats de la Plataforma.

A través de la xarxa, es publicitarà a la nostra web i d'altres, en blocs i xarxes socials l'esmentat catàleg.

Repartir díptics informatius, per difondre el projecte entre els centres educatius, al teixit associatiu dels barris, a les institucions educatives de lleure i a totes les entitats i institucions que ens donen suport.

Es preveu realitzar un concert solidari per tal de donar a conèixer el projecte al públic al que normalment no arribem.